رشد ۱۹ هزار واحدی شاخص کل بورس تهران

شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران در پایان معاملات دیروز با افزایش ۱۹ هزار و ۱۴۹ واحدی به رقم یک‌میلیون و ۳۷۴ هزار و ۵۰۱ واحد رسید. شاخص کل هم‌وزن نیز با افزایش ۶ هزار و ۷۷۷ واحدی به رقم ۴۶۲ هزار و ۴۸۷ واحد رسید. معامله‌گران دیروز در بورس تهران بیش از ۹/۴ میلیارد برگه سهام را به ارزش ۱۰ هزار و ۴۵۰ میلیارد تومان داد و ستد کردند.

گزارش «وطن امروز» از عدم پایبندی دولت به توافق با مجلس در خصوص یارانه سوم

ناخنک ۲/۵ هزار میلیارد تومانی دولت به یارانه سوم

با وجود اینکه قرار بود طبق توافق مجلس و دولت، برای ۴۰ میلیون نفر یارانه سوم پرداخت شود اما دولت تنها یارانه ۳۴ میلیون نفر را واریز کرد

با افزایش فشارهای اقتصادی حاصل از تورم، بیکاری و رکود ناشی از شیوع کرونا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در روزهای ابتـدای آبان‌ماه خبر از طرحی دادند که در آن دولت موظف به پرداخت یارانه‌ای جدید به ۶۰ میلیون ایرانی شد. در این قانون قرار بود به ۶۰ میلیون ایرانی (افرادی که پس از افزایش قیمت بنزین یارانه معیشتی دریافت کردند) بین ۶۰ تا ۱۲۰ هزار تومان اعتبار خرید کالاهای اساسی در ۶ ماه پایانی امسال پرداخت شود. این طرح از همان ابتدا با سیاسی کاری دولتی‌ها روبه‌رو شد و بهانه‌هایی چون نبود منابع و افزایش پایه پولی در صورت پرداخت این یارانه را دستاویزی برای مخالفت خود با این طرح قرار دادند. جالب آنجا بود که دولت در اقدامی عجیب پس از این مخالفت از طرح خود برای پرداخت یارانه معیشـتی تحت عنوان یارانه حمایتی کرونا پرده برداشـت. جالب‌تر آنکه محمدباقر نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه ۴۸ سـاعت پیش از اعلام طرح حمایتی دولت، در نامه‌ای به محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس اعلام کرد «مردم به جای اعانه و یارانه، خواهان رفع تحریم‌ها هستند». این اقدام دولت، علاوه بر آشـکار کردن مخالفت سیاسی با طرح حمایتی مجلس، وجود منابع برای پرداخت این یارانه را نیز علنی کرد. با روشن شدن مخالفت سیاسی دولت، مجلس هم منابع مشخصی را برای طرح خود در نظر گرفت و شورای نگهبان هم مهر تایید بر آن زد تا طرح تامین کالاهای اساسی مجلس به قانون تبدیل شـود. دولت که قانون مجلس را تصویب شده و لازم‌الاجرا دید، مجبور شد برای عدم استنکاف از قانون، با مجلس برای پرداخت یارانه به توافق برسد. طبق توافق، در نهایت مقرر شد دولت به ۴۰ میلیون نفر یارانه نقدی ۱۰۰ تا ۱۲۰ هزار تومانی پرداخت کند که نخستین واریزی یارانه سوم هم قریب به ۲ هفته پیش انجام شد.

■ خلف وعده دولت

با بررسـی تعداد افراد مشمول و میزان یارانه پرداختی طرح یارانه حمایتی کرونا، این واقعیت عیان می‌شود که این طرح، به لحـاظ میزان منابع مورد نیاز، نقـدی بودن یارانه به جای یارانه کالایـی و مدت زمان پرداخت ۴ ماهه آن، بیش از آنکه به طرح مجلس شبیه باشد، به طرح دولت شباهت دارد. بر اساس طرح تامین کالای اساسی مجلس قرار بود به ۴۰ میلیون نفر مبلغ ۶۰ هزارتومان و به ۲۰ میلیون نفر مبلغ ۱۲۰ هزار تومان ماهانه به صورت یارانه کالایی به مدت ۶ ماه پرداخت شود که میزان اعتبار مورد نیاز آن در مجموع به ۳۰ هزار میلیارد تومان می‌رسید. یارانه پیشنهادی دولت اما ۲۸ میلیون نفر را در بر می‌گرفت و به مدت ۴ ماه به آنها مبلغ ۱۰۰ هزار تومان را نقدی و به صورت ماهانه پرداخت می‌کرد که این طرح نیز به ۱۱ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز داشت. پس از توافق دولت و مجلس برای تبدیل این دو طرح به یک طرح مشترک، قرار شد به ۴۰ میلیون نفر یارانه نقدی پرداخت شود اما در عمل به ۳۴ میلیون نفر به این صورت که به ۸ میلیون و ۹۰۰ هزار نفر که تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی هستند مبلغ ۱۲۰ هزار تومان و به ۲۵ میلیون نفر مابقی هـم مبلغ ۱۰۰ هزارتومان ماهانه به صورت نقدی و برای ۴ ماه پرداخت شـد که منابع مورد نیاز این طرح نیز بالغ بر ۱۴هزار و ۲۷۲ میلیارد تومان می‌شود.

اعتبـاری کـه دولـت از حـذف غیرقانونی مشمولان یارانه سوم به دست می‌آورد ۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است

این یعنی دولت به توافق خود با مجلس هم پایبند نبوده و ۶میلیون نفر را از طرح پرداخت یارانه حذف کرده است. اعتباری که دولت از این حذف غیرقانونی مشمولان یارانه سوم به دست می‌آورد قریب به ۲ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است.

■ دولت اعتبار یارانه ۳۴ میلیون نفر را در اختیار ما گذاشت

سخنگوی طرح حمایت معیشتی کرونا درباره نحوه شناسایی افراد طرح حمایتی کرونا گفت: طبق تصمیم دولت قرار بر این شد وزارت رفاه ۳۴ میلیون نفر از افرادی را که دارای اولویت دریافت حمایتی کرونا هستند شناسایی و سپس معرفی کند. این افراد بیشـترین آسیب را از کرونا دیده‌اند و پیرو صحبت‌های رهبری فاقد درآمد ثابت هسـتند. فاکتورهایی که مدنظر قرار گرفت به شرح زیر است:

۱- جزو جامعه معیشـت‌بگیر باشـند (کسانی که جزو ۳ دهک درآمدی نباشـند؛ همان ۶۰ میلیون نفری که از سـال گذشته مشمول طرح حمایت معیشتی شده‌اند).

۲- فاقـد درآمد ثابت باشـند (به کارکنان دولت، بازنشستگان و هر کسی که در جایی ثبت درآمد ثابت داشته باشد و سازمان امور مالیاتی و بیمه تایید کرده باشد، تعلق نمی‌گیرد).

۳- فاقد بیمه‌پردازی فعال باشند، یعنی فردی که بیکار شده است یا از قبل بیکار بوده است (به کسی که در جایی مشغول به کار است و بخشی از درآمدش را بابت بیمه پرداخت می‌کند تعلق نمی‌گیرد).

۴- دهک بانکی افرادی که نشان‌دهنده این است از درآمد حداقلی برخوردارند.

حسـین میرزایی در توضیح دهک بانکی افراد گفت: بررسی وضعیت و نماگرهای اقتصادی گردش حساب افراد، دارایی‌هایی مانند خودرو، ملک و سفرهای خارجی و مجموع این فاکتورها که در حساب‌های بانکی افراد قابل بررسی است، محاسبه و در نظر گرفته می‌شود.

سخنگوی طرح حمایت معیشتی کرونا در ادامه افزود: مجموع روند شاخص‌های بانکی کل اعضای خانوار در سال‌های ۹۵ تا ۹۸ که هر سال در چه دهک بانکی قرار داشتند در حدود ۵۰شاخص و زیرشاخص مختلف که از ۶۰ منبع داده‌ای دریافت و بررسی می‌شود، یک بار بر اساس جمیع شاخص‌ها و یک بار بر اساس دهک بانکی مورد ارزیابی قرار گرفته است. درباره دهک معیشتی این مساله بررسی شده است و مرتب به‌روزرسانی می‌شود اما از طرفی دهک بانکی هم مورد توجه قرار می‌گیرد. در ۶ ماه اول سال ۹۹ هم وضعیت تراکنش‌های خرید کل خانواده را تحلیل کردیم و در مجموع به ۳۴ میلیون نفر که این مشـخصات را داشتند رسیدیم.

میرزایی درباره تفکیک ۳۴ میلیون نفر مشمول طرح حمایتی گفت: تفکیک جمعیتی به این شکل است که ۸ میلیون و ۹۰۰ هزار نفر تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی هستند و ۲۵ میلیون نفر هم جزو فاکتورهایی بودند که در بالا ذکر شد.

وی در ادامه گفت: قرار بر این بود منابع محدودی که داشتیم در شرایط کرونا به نحو بهینه‌ای بین افرادی که اولویت دارند توزیع شود. نمی‌توان گفت این ۳۴ میلیون نفر نیازمند و فقیر هستند، بلکه این افراد نسبت به دیگر افراد جامعه در اولویت بودند.

میرزایی افزود: مجموع شاخص‌های مختلفی که مورد ارزیابی قرار گرفت، در پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان موجود است. این پایگاه در پروژه‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد و دائما به‌روزرسانی می‌شود. حمایت معیشتی بنزین، تسهیلات یک میلیون تومانی کرونا و حمایت معیشتی کرونا طرح‌هایی است که در آنها افراد بر پایه بررسی وضع اقتصادی و اجتماعی‌شان در پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان شناسایی شدند.

سخنگوی طرح حمایت معیشتی کرونا درباره ملاک شناسایی افراد گفت: ساختار خانواده در این طرح ملاک قرار گرفته است. مجموع اعضای یک خانوار را مورد بررسی قرار داده‌ایم. درآمد و دارایی و بررسی فرد به فرد امکان‌پذیر نیست، به این جهت که نمی‌توانیم افراد در مناطق محروم و مناطق مرفه را از هم متمایز کنیم. شاید فرزند هر دوی این طبقه‌های اجتماعی هیچ دارایی و درآمدی نداشته باشند اما از ساختار خانواده متفاوتی برخوردار هستند. اصلا بررسی فرد به فرد توجیه‌پذیر نیست.

وی درباره مدت زمان پرداخت یارانه حمایتی کرونا گفت: آنچه اعلام شده برای ۴ ماه است و در حال حاضر نمی‌توان درباره اجرای آن در سال آینده اظهارنظر کرد.

«وطن امروز» از جزئیات ارقام جدید مرکز آمار درباره تورم اجاره‌بها در کشور گزارش می‌دهد

سقف بلند تورم بر سر مستأجران

متوسط افزایش هزینه اجاره‌بها برای خانوارهایی که تمدید قرارداد داشته‌اند، در فصل پاییز امسال برابر با ۳۴ درصد بوده است

مسکن

گروه اقتصادی: اوج گرفتن نرخ تورم در ماه‌های اخیر باعث رشـد شدید قیمت بسیاری از خدمات و کالاها از جمله مسکن شد. بخش مسکن شامل زیربخش‌های «اجاره‌بهای واحدهای مسکونی» و «خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی» (تعمیرات جزئی واحد مسکونی: لوله کشـی، گچ‌کاری، برق‌کاری، نصب ایزوگام و...) است. طبق گزارش مرکز آمار در فصل پاییز سـال جاری، شـاخص قیمت اجاره‌بهای واحدهای مسـکونی در مناطق شهری به عدد ۲۰۹ رسـید که نسبت به فصل قبل (۱۹۵/۸)، رشد ۶/۸ درصدی را نشـان می‌دهد. در این فصل بیشترین نرخ تورم فصلی مربوط به اسـتان آذربایجان غربی با ۱۹ درصد افزایش و کمترین آن مربوط به استان سیستان‌وبلوچستان با ۳/۹ درصد افزایش است. همچنین درصد تغییرات شاخص قیمت اجاره‌بها در فصل پاییز امسال نسبت به فصل مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) معادل ۲۸/۴ درصد است که نسبت به تابستان سال جاری (۲۸/۹ درصد) کاهشی ۰/۵ واحد درصدی را نشان می‌دهد.

■ «سقف اجاره‌بها» فرو ریخت

رشد شدید قیمت مسکن اما اجاره‌نشین‌ها را هم تحت تاثیر قرار داد و باعث رشد شدید هزینه‌های اجاره‌نشینی شد. دولت اما برای کنترل رشد هزینه اجاره‌نشینی مصوبه‌ای مبنی بر «تعیین سقف مجاز رشد اجاره‌بها» به تصویب رساند. تصمیم دولت برای تعیین دستوری سقف رشد هزینه اجاره‌بها البته با انتقادات فراوانی مواجه شد. بسیاری از کارشناسان مصوبه مذکور را فاقد کارایی و حتی باعث تشدید معضل مسکن خواندند. مرکز آمار ایران روز گذشته گزارش «شاخص قیمت اجاره‌بهای واحدهای مسکونی خانوارهای شهری کشور در فصل پاییز سال ۹۹» را منتشر کرد. این گزارش بار دیگر ناکارآمدی سیاست دولت در تعیین سقف افزایش اجاره‌بها را آشـکار کرد. گزارش یادشده همچنین فشار سنگین هزینه‌ها بر اجاره‌نشین‌ها را به وضوح نشان داد.

طبق گزارش روز گذشته مرکز آمار، متوسط افزایش هزینه اجاره‌بها برای کل خانوارهایی که تمدید قرارداد داشته‌اند، در فصل پاییز ۹۹ برابر با ۳۴ درصد است.

■ استان‌های رکورددار تورم مسکن در پاییز

طبق گزارش مرکز آمار، بیشـترین نرخ تورم نقطه به نقطه مربوط به اسـتان کرمانشـاه با ۳۸/۶ درصد افزایش و کمترین آن مربوط به استان سیستان‌وبلوچستان با ۱۲/۷ درصد افزایش اسـت. به عبارتی خانوارهای اسـتان کرمانشاه به طور متوسط ۱۰/۲ واحد درصد بیشـتر از میانگین کل کشـور و خانوارهای استان سیستان‌وبلوچستان ۱۵/۷ واحد درصد کمتر از میانگین کل کشور در بخش اجاره‌بها هزینه کرده‌اند.

همچنین نرخ تورم ۴ فصل منتهی به فصل پاییز ۹۹ نسبت به دوره مشابه سال قبل در بخش اجاره‌بها، برابر ۲۶ درصد است. طبق این گزارش، استان چهارمحال و بختیاری با ۳۲/۸ درصد بیشترین تورم سالانه و اسـتان آذربایجان غربی با۱۳/۳درصد کمترین تورم سالانه را تجربه کرده‌اند.

■ خلأ تدابیر دولت در حوزه مسکن

یکی از عوامل رشـد شـدید تورم در حوزه مسکن ملکی و استیجاری در سال‌های گذشته، بی‌توجهی دولت‌های یازدهم و دوازدهم به این بخش است. مواجهه سیاسی دولت با طرح مسکن مهر و بی‌توجهی به تکمیل این طرح یا اصلاح آن، این پروژه عظیم را که عامل مهمی در تحریک طرف عرضه در حوزه مسکن بود، تقریبا متوقف کرد. توقف تکمیل پروژه مسکن مهر البته باعث تشدید رکود در بخش مسکن هم شد. رکود در بخش مسکن و افت چشمگیر ساخت‌وسازها اما پس از آغاز موج جدید تورم به عاملی دیگر برای رشد قیمت مسکن و اجاره‌بها تبدیل شد. همین مساله باعث تشدید فشار تورم بر خانوارهای جویای مسکن ملکی و استیجاری شد. البته پس از آغاز به کار محمد اسلامی در وزارت راه‌وشهرسازی، سیاست دولت در حوزه مسکن عملا به ادامه پروژه مسکن مهر تغییر یافت. با این حال، طرح دولت با عنوان «طرح اقدام ملی مسکن» با استقبال چندانی از سوی مردم مواجه نشد. بی‌رغبتی مردم به این پروژه باعث شد ضرب‌الاجل دولت برای ثبت‌نام در این طرح چندین بار تمدید شود. پس از بارها تمدید مهلت ثبت‌نام، طبق اظهارات مسؤولان وزارت راه‌وشهرسازی، هنوز ظرفیت این طرح تکمیل نشده است. ۶ سال بی‌توجهی دولت به مساله تامین مسکن مردم و سپس آغاز به کار آن هم در سال پایانی دولت، چشـم‌انداز روشنی از پایان خوش این طرح طبق وعده دولتمردان در مردادماه سال ۱۴۰۰ نشان نمی‌دهد. شاید از همین رو است که پس از بارها تمدید مهلت ثبت‌نام، ظرفیت پیش‌بینی شده برای این طرح تکمیل نشده است.

جدول ۱ - متوسط افزایش اجاره‌بها برای خانوارهایی که تمدید قرارداد داشته‌اند(درصد)

پاییز ۱۳۹۷	زمستان ۱۳۹۷	بهار ۱۳۹۸	تابستان ۱۳۹۸	پاییز ۱۳۹۸	زمستان ۱۳۹۸	بهار ۱۳۹۹	تابستان ۱۳۹۹	پاییز ۱۳۹۹
۲۵,۴	۲۱,۰	۲۷,۰	۲۷,۱	۳۱,۲	۳۱,۶	۳۳,۶	۴۱,۲	۳۴,۰

نمودار ۱- تورم فصلی اجاره بهای واحدهای مسکونی خانوارهای شهری سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۵

نمودار ۲- تورم نقطه به نقطه اجاره بهای واحدهای مسکونی خانوارهای شهری سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۵

نمودار ۳- تورم سالانه اجاره بهای واحدهای مسکونی خانوارهای شهری سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۵

اخبار

واردات ۱۶ میلیون تن کالاهای اساسی به کشور

وزیر صنعت، معدن و تجارت در جلسـه دیروز ستاد تنظیم بازار کشور گفت: در جلسات هفتگی ستاد تنظیم بـازار، یکی از مواردی را که همواره بررسـی می‌کنیم، تامین کالاهای مورد نیاز مردم در کشور است که معمولا سیاسـت ما بر افزایش تولید داخل و همچنین واردات کالاهای ضروری به کشـور است. علیرضا رزم‌حسینی افزود: براسـاس گزارشـی که گمرک ایران اعلام کرد، تاکنون بیش از ۱۶ میلیون تن کالای اساسی به کشور وارد شـده و نسبت به تامین ذخایر کالاهای راهبردی اقدامات خوبی صورت گرفته است. رزم‌حسینی با اشاره به میزان ورودی کالا به بنادر کشور بیان داشت: براساس گزارش واصله در جلسـه ستاد تنظیم بازار، بیش از ۴ میلیون تن کالا به بنادر کشـور وارد شـده که مراحل قانونی برای ترخیص آن طی می‌شود.

ابلاغ برنامه ۵ ساله برای ساخت ۵ میلیون واحد مسکونی

معاون مسکن و ساختمان وزارت راه‌وشهرسازی از ابلاغ برنامه ۵ سال آینده حوزه مسکن برای ساخت ۵ میلیون واحد مسکونی خبر داد و گفت: این تصمیم از برنامه‌های بلندمدت حوزه مسـکن وزارت راه‌وشهرسازی است و به یک دولت خاص تعلق ندارد. محمود محمودزاده درباره پیشرفت طرح اقدام ملی مسکن توضیح داد: با تلاش تمام مسؤولان حوزه‌های ذی‌ربط تاکنون موفق به تأمین زمین برای حدود ۲۰۰ هزار واحد مسکونی شده‌ایم.

همتی دست از فضاسازی بردارد

عضو هیات‌رئیسه مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خانه ملت، در واکنش به انتقاد رئیس کل بانک مرکزی از تصمیم کمیسیون تلفیق مجلس برای افزایش نرخ ارز در لایحه بودجه ۱۴۰۰ گفت: به مسؤولان دولتی مانند رئیس کل بانک مرکزی توصیه می‌کنیم در راستای اداره کشور همراهی لازم را داشته و در اواخر این دوره دولت به دنبال کار بیشتر برای مردم باشند. روح‌الله متفکرآزاد با اشـاره به اینکه لایحه بودجه ارائه شـده توسط دولت قابلیت اجرایی ندارد، ادامه داد: مجلس در تلاش اسـت تا لایحه بودجه ۱۴۰۰ را به نفع معیشـت مردم اصلاح کند، در حال حاضر منابع بودجه محقق شدنی نیست به همین دلیل توصیه می‌کنیم اجازه دهند مجلس با تدابیر اتخاذی مشکلات را برطرف کند. وی با بیان اینکه رئیس کل بانک مرکزی اگر نظری در زمینه لایحه بودجه دارد به صورت تخصصی در کمیسیون تلفیق ارائه کند، گفت: بستر مباحث تخصصی در کمیسیون است نه رسانه‌ها، کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۱۴۰۰ گوش شنوایی برای شنیدن دیدگاه تخصصی مسؤولان دولتی دارد. عضو هیات رئیسـه مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه رئیس کل بانک مرکزی نباید علیه مجلس در زمینه بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ فضاسازی رسانه‌ای ایجاد کند، تصریح کرد: همانگونه که مجلس شورای اسلامی همدلی نشان داده، توقع همدلی از دولت برای تقویت معیشت مردم و جلوگیری از رانت وجود دارد.

بهره‌مندی ۱۰ برابری ثروتمندان از معافیت مالیاتی نسبت به کم‌درآمدها

عضو کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی درباره تغییر شیوه اخذ مالیات ارزش افزوده برای جلوگیری از استفاده دهک‌های بالا از معافیت مالیاتی گفت: این طرح مصوب نشـد، چرا که نیاز به دوسـوم آرای کمیسیون داشت و از آن جهت که با قانون دائم مغایرت داشت با وجود ۵۶درصد آرای موافق، به تصویب کمیسیون تلفیق نرسید. حسینعلی حاجی‌دلیگانی افزود: البته ممکن است این موضوع به نحو دیگری مطرح شود. طرحی که در این باره ارائه شـد، مترقی است. بر اساس گزارشی که ارائه شد هر ساله بین ۱۹۰ هزار میلیارد تومان تا ۴۲۰ هزار میلیارد تومان فرار مالیاتی وجود دارد که عموما افراد با درآمدهای بالا جزو آنها هسـتند. بر اساس بررسی‌های صـورت گرفته، دهک اول تنها از ۷ هزار میلیارد تومان معافیت مالیاتی بهره‌مند می‌شـود، این در حالی است کـه این میزان بـرای دهک دهم درآمـدی حدود ۸۷ هزار میلیارد تومان اسـت؛ این بدین معناست که افراد ثروتمند ۱۰ برابر بیشتر از افراد با درآمد کم از معافیت مالیاتی بهره می‌برند.

قاچاق سازمان‌یافته روغن نباتی

دبیر کل اتحادیه بنکداران مواد غذایی با اشاره به دلایل گران‌فروشـی روغن در بازار، گفت: تمام فرآیند تامین و توزیع روغن از صفر تا صد از جمله اختصاص ارز، تامین مواد اولیه، قیمت‌گذاری و توزیع در اختیار دولت اسـت و در این شـرایط بخش خصوصی هیچ نقشی در مقوله روغن ندارد. قاسمعلی حسـنی افزود: میزان بسیاری از روغن تولیدی کشـور به صورت سازمان‌یافته از مرزهای شرقی و غربی قاچاق می‌شود.